

Tàpies als 30

Fundació Antoni Tàpies

Fundació Antoni Tàpies

Departament de Comunicació

Daniel Solano

t. +34 667 060 753

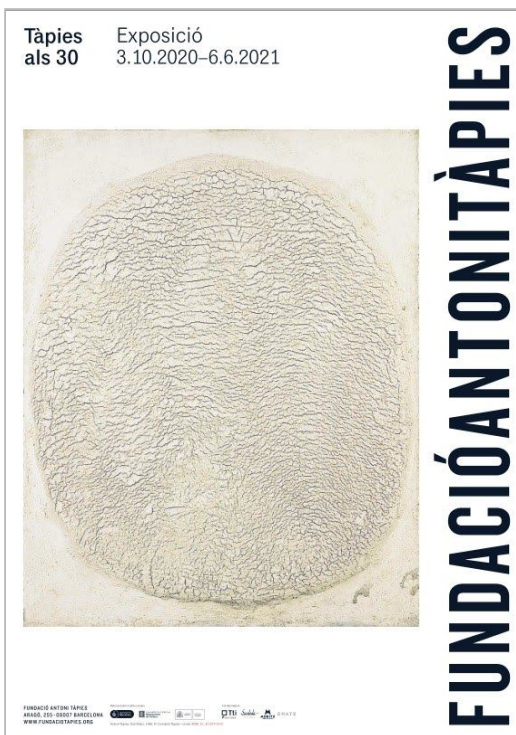
press@ftapies.com

Carrer Aragó, 255, BCN

www.fundaciotapies.org

Sumari

1. Nota
2. Biografia
3. Cronologia
4. Llistat d'obres
5. Material gràfic per a la premsa
6. Patrocinadors i col·laboradors

Tàpies als 30

Del 3 d'octubre del 2020 al 6 de juny del 2021

Fundació Antoni Tàpies, Barcelona

Comissària: Núria Homs

Inauguració: 2 d'octubre del 2020, a partir de les 18h. Cal inscriure's al web fundaciotapies.org

Aquesta exposició s'emmarca en la celebració del 30è aniversari de la Fundació Antoni Tàpies. Se centra en el període 1953-1963, en què Tàpies està a la trentena. Són uns anys decisius de l'evolució de l'obra de l'artista i de la seva recepció per tres raons. La primera, perquè a partir del 1954 adoptarà un llenguatge propi amb què assolirà la maduresa artística. La segona, perquè aconseguirà el ressò internacional i el reconeixement en forma de premis i de presència a certàmens i exposicions, a Europa i als Estats Units. I la tercera, perquè no es deixarà

instrumentalitzar pel règim franquista, que pretenia valer-se de l'art modern per blanquejar-se als ulls de la comunitat internacional.

Tàpies als 30 aplega una quarantena d'obres provinents de museus i col·leccions particulars al costat d'obres dels fons de la Fundació i de la família de l'artista. La tria fa especial atenció a aquelles obres que fa temps que no s'han vist o que són desconegudes pel públic pel fet de venir de col·leccions particulars. A més, inclou una selecció de documents per contextualitzar la trajectòria de Tàpies durant un període en què es van posar les bases d'una cultura crítica i compromesa amb el moviment polític opositor al règim franquista que faria eclosió a partir de la segona meitat de la dècada de 1960.

El 1953 Tàpies havia deixat enrere l'estil de caràcter *surrealitzant* i el treball de línia social dels anys precedents i experimentava amb colors purs i contrastos entre tons, amb formes i línies elementals i, en un aspecte especialment rellevant per a l'evolució de la seva obra, amb textures. Tal com es pot apreciar en obres com ara *Meditació epicúria* (1953) i *El crít. Groc i violeta* (1953), Tàpies deixava sobre la superfície de la pintura l'empremta de tarlatanes, de teixits o de cartrons i obtenia unes superfícies reticulades, estriades, escrostonades. Aquesta línia de treball va conduir, el 1954-1955, a una accentuació de la qualitat matèrica de les seves pintures gràcies a l'ús d'elements com ara sorra, terres de colors, blanc d'Espanya, pols de marbre, pèls, fils, trossos de drap i paper. La tria del color va tendir al predomini dels terrossos i de la gama del gris, i les seves obres van començar a adoptar l'aspecte de mur característic del seu art de maduresa. L'exposició compta amb exemples rellevants de pintures matèriques com ara *Pintura. N. XXX* i *Pintura en blau* (1955), *Pintura grisa* (1956), *Oval blanc. N. LI* (1957), *Marró amb ditades laterals. N. LXIII* i *Relleu gris amb dues taques negres. N. LXXXV* (1958), *Gris amb dues taques negres. N. XCII* (1959), *Doble porta beige* (1960), *Blanc i ocre sobre marró* (1961) i *Matèria* (1962), per mencionar-ne algunes.

El treball amb els materials li va permetre evocar la realitat, ja fos gràcies a les textures, ja fos amb les siluetes o les altres formes que feia aparèixer en la pintura

(*Vas* (1955), *Pintura grisa. N. LV* (1957), *Gris-negre amb taques roses. N. LXXXVI* (1958), *Pintura rosa i blava* (1959), *Forma negra sobre quadrat gris* (1960), per exemple). L'exposició també fa atenció al paper que va desenvolupar el dibuix com a antecedent de les pintures matèriques (*Llapis i pastel I*, *Llapis i pastel II* i *Negre i groc. Llapis i pastel III* (1953)) i com a precursor del seu treball amb materials pobres des de finals de la dècada de 1950 (*Cartró* (1959), *Tros de paper assecant* (1961), *Ventall negre* (1962) i *Paper plegat* (1963), per exemple).

El 1953 també marca l'envol de la seva carrera en entrar dins del circuit internacional posterior a la Segona Guerra Mundial. Aquest mateix any va fer les dues primeres exposicions individuals als Estats Units: a la Marshall Field & Company de Chicago i a la prestigiosa Martha Jackson Gallery de Nova York, la qual, a més, es va oferir a representar la seva obra als Estats Units. Dos anys més tard, a París, Tàpies va conèixer el crític d'art francès Michel Tapié, exponent teòric de l'informalisme i personatge molt influent en els cercles artístics parisencs d'aquells anys. Tapié es va interessar pel nou tipus de pintura de Tàpies i el va convidar a formar part de la Galerie Stadler, que estava a punt d'obrir (Tàpies va mostrar en aquesta galeria l'obra *Pintura-collage amb draps i fils* (1955), que va passar a formar part de la col·lecció de Tapié).

Tapié i Stadler van aglutinar una sèrie d'artistes d'Europa, dels Estats Units i del Japó als quals se'ls va atribuir una mateixa sensibilitat estètica, i que en els anys successius van contribuir a canviar el gust artístic de l'Europa de postguerra. Jackson als Estats Units i Tapié i Stadler a Europa van contribuir a la difusió internacional de l'obra de Tàpies. Durant aquells anys, es van succeir una sèrie d'exposicions i de premis que van determinar la seva posició de preeminència en els cercles d'avantguarda (a banda de les seves exposicions individuals, Tàpies va participar en la III Bienal Hispanoamericana del 1955, a la Biennale di Venezia del 1954, del 1956 i del 1958, a la II Documenta del 1959; i va rebre un premi a la II Bienal de São Paulo el 1953, el premi de la República de Colòmbia a la III Bienal Hispanoamericana del 1955, el premi Lissone per a joves artistes el 1957, i els premis Carnegie, UNESCO i el David Bright Foundation Award el 1958). La

consolidació de la internacionalització de l'obra de Tàpies va tenir lloc el 1962 amb les primeres exposicions retrospectives de la seva obra a Alemanya, als Estats Units i a Suïssa: a la Kestner-Gesellschaft de Hannover a càrrec de Werner Schmalenbach, que posteriorment va itinerar a la Kunsthaus de Zuric, i al Guggenheim Museum de Nova York, a càrrec de Thomas Messer.

En el context de la Guerra Freda, l'Espanya de Franco va esdevenir un objectiu interessant per al bloc anticomunista. El 1953 es va establir un acord militar i econòmic entre Espanya i els Estats Units a canvi de bases militars, que va contribuir, juntament amb el Concordat signat amb el Vaticà aquell mateix any, a fer que Espanya comencés a sortir de l'aïllament diplomàtic.

A partir del 1955, des de posicions oficials del règim es va començar a fer un gir en l'acceptació de l'art modern, en un intent d'homologar Espanya a les democràcies occidentals. En aquest sentit, la participació espanyola a la XXIX Biennale di Venezia del 1958 va ser una fita en la història de l'art espanyol perquè va tenir molt d'èxit i molta repercussió. Tàpies hi va participar amb quinze obres, d'entre les quals, *Composició blau ultramar. N. LXXVIII* (1958). No obstant això, Espanya continuava sent una dictadura i algunes crítiques a la premsa internacional ho van fer palès. Aquesta situació va incomodar artistes com ara Manolo Millares, Antonio Saura o el mateix Tàpies, que va decidir no participar més en exposicions organitzades pel règim perquè se sentia utilitzat. Tàpies va escriure als seus galeristes de París i de Nova York demanant-los de no prestar obra seva a exposicions d'àmbit oficial. A tall d'exemple, l'exposició inclou una carta de Tàpies adreçada a Rodolphe Stadler en què s'expressa en aquests termes. També conté unes declaracions antifranquistes i per Catalunya fetes al setmanari anglès *The Observer* amb motiu de l'exposició *Modern Spanish Painting* a la Tate Gallery de Londres el 1962, a la qual Tàpies es va negar a participar. Contra la seva voluntat, un col·leccionista de Barcelona va prestar-hi tres pintures i Tàpies ho va denunciar emparant-se en la llei de propietat intel·lectual que donava a l'artista el dret d'exposició pública de la seva obra. Tàpies va guanyar el cas als tribunals el 1963.

Biografia

Antoni Tàpies (Barcelona, 13 de desembre del 1923 – 6 de febrer del 2012). Inicia els seus tempteigs artístics durant la llarga convalescència d'una malaltia pulmonar. La creixent dedicació al dibuix i a la pintura l'empenyen a abandonar els estudis universitaris de dret. A finals de la dècada de 1940 ja exposa les seves obres, de marcada personalitat, que el destaquen en la panoràmica artística del moment. És cofundador de la revista *Dau al Set* (1948). Influït per Miró i Klee incrementa aleshores el factor iconogràfic i la temàtica màgica. De mica en mica incorpora elements geometritzants i estudis de color que desemboquen en un interès per la matèria, el qual es tradueix en teles de textura intensa i de grans possibilitats expressives i comunicatives.

Amb aquestes obres Tàpies assoleix, cap a la meitat de la dècada de 1950, el reconeixement internacional. A partir de la dècada de 1960 incorpora nous elements iconogràfics (signes d'escriptura, elements antropomòrfics, petjades i signes que al·ludeixen a la realitat de Catalunya) i procediments tècnics (noves superfícies, ús d'objectes quotidians i del vernís). A partir d'aquest moment, el llenguatge pictòric de Tàpies va evolucionar i va donar com a resultat una creació plàstica diversificada i productiva admirada arreu del món.

Va exposar al Museum of Modern Art i al Solomon R. Guggenheim Museum de Nova York, al Museum of Contemporary Art de Los Angeles, a l'Institute of Contemporary Arts i a la Serpentine Gallery de Londres, a la Neue Nationalgalerie de Berlín i a la Kunsthaus de Zurich, al Musée d'Art moderne de la Ville de Paris, al Jeu de Paume i al Centre Pompidou de París, al Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía de Madrid, a l'Institut Valencià d'Art Modern de València i al Museu d'Art Contemporani de Barcelona, entre molts altres.

Paral·lelament a la seva activitat artística, Antoni Tàpies va desenvolupar una tasca d'escriptor que va donar lloc a diverses publicacions: *La pràctica de l'art* (1970), *L'art contra l'estètica* (1974), *Memòria personal* (1977), *La realitat com a art* (1982), *Per un art modern i progressista* (1985), *Valor de l'art* (1993) i *L'art i els seus llocs* (1999).

Antoni Tàpies va crear la Fundació Antoni Tàpies el 1984 amb l'objectiu de promoure l'estudi i el coneixement de l'art contemporani, en un èmfasi en l'anàlisi del seu paper en la formació de la consciència de l'home modern.

Cronologia 1953-1963

Aquesta cronologia inclou els esdeveniments més importants de la biografia de Tàpies. També incorpora alguns fets històrics, nacionals i internacionals, per ajudar a contextualitzar aquest període.

1953

Primera exposició individual als EUA (Marshall Field and Company, Chicago), organitzada per Josep Gudiol. Hi exposa trenta-dues obres realitzades entre 1949 i 1950, com ara *L'escarnidor de diademes*, *El rapte de Batafra*, etc. Viatja a Nova York amb motiu de la seva exposició a la Martha Jackson Gallery. Hi mostra vint pintures, la majoria de les quals provenen de l'exposició de Chicago. Durant la seva estada a Nova York, adquireix un coneixement més gran de l'expressionisme abstracte americà, en el qual descobreix afinitats i coincidències amb la seva pròpia obra. Reemprèn les seves investigacions matèriques iniciades vuit anys abans, treballant amb terra, collages, incisions, etc. Amb motiu de la seva exposició a la Galería Biosca, es desplaça a Madrid, on coneix Vicente Aleixandre. Rep un premi a la II Bienal de São Paulo.

Franco i el Vaticà signen el Concordat, un acord internacional per regular les relacions entre el règim franquista i l'Església Catòlica. Acord militar i econòmic d'Espanya amb Estats Units. Cessió del sòl espanyol per a les bases militars nord-americanes.

Es firma l'armistici de Pan Mun Jom, que posa fi a la guerra de Corea. / Mor Stalin. / Comença la presidència de Dwight D. Eisenhower als EUA.

1954

Nova exposició individual a Barcelona (Galeries Laietanes). Participa en la XXVII Biennale di Venezia amb cinc obres noves, *El crít. Groc i violeta*, *Himne*, *Coral*, *Amorós* i *Orfeu*. També participa en la 64th Annual Nebraska Art Association Exhibition i en l'exposició *Reality and Fantasy 1900-1954* (Walker Art Center, Minneapolis). Es casa amb Teresa Barba Fàbregas.

Arriben a Barcelona, a bord del *Semíramis* i procedents de l'URSS, gairebé tres-cents presoners de guerra, la majoria pertanyents a la División Azul.

França és derrotada a Dien Bien Phu. Fi de la guerra d'Indoxina. / Inici de la guerra del Vietnam (que durarà fins al 1975). / Inici de la guerra d'Algèria per obtenir la independència de França.

1955

Tàpies viatja a París per presentar algunes obres –per primera vegada a la capital francesa– a l'exposició *Phases de l'art contemporain* (Galerie R. Creuze), convidat pel poeta i crític Édouard Jaguer. Arran d'aquest viatge, i gràcies a una carta de presentació de Martha Jackson, coneix Michel Tapié, amb el pensament estètic del qual simpatitza. Tapié li proposa formar part de la galeria de Rodolphe Stadler, que s'ha d'inaugurar a la tardor. Visita l'exposició *50 ans d'art aux Etats-Units* al Musée national d'art moderne, organitzada pel Museum of Modern Art, Nova York, i que mostra obres de Clyfford Still, Jackson Pollock, Mark Rothko, Franz Kline, Mark Tobey, William de Kooning, Robert Motherwell, entre d'altres. Participa en unes jornades de debat sobre art organitzades per la Universidad Internacional Menéndez y Pelayo. Rep el premi de la República de Colòmbia en la III Bienal Hispanoamericana (Barcelona). Participa, a finals d'any, en l'exposició inaugural de la Galerie Stadler (París). Presenta l'obra *Vençut* (1953) a la Pittsburgh International Exhibition of Contemporary Painting. Altres exposicions individuals a Estocolm, Santander i Barcelona.

El govern d'Eisenhower reconeix oficialment el règim de Franco. Espanya ingressa a l'ONU. Franco inaugura a Barcelona la fàbrica d'automòbils SEAT.

Es firma el Pacte de Varsòvia. / L'Alemanya Occidental s'incorpora a l'OTAN. / Winston Churchill dimiteix com a primer ministre del Regne Unit. / Bertrand Russell llegeix unes declaracions d'Albert Einstein (el qual mor aquest mateix any) en les quals adverteix que una guerra atòmica significaria la fi de la humanitat.

1956

Primera exposició individual a París (Galerie Stadler), on es mostren les pintures matèriques característiques d'aquest període. Michel Tapié publica la monografia *Antonio Tàpies et l'œuvre complète* (sic), la primera dedicada a l'artista. Participa a la XXVIII Biennale di Venezia amb tres pintures matèriques, i aprofita l'ocasió per viatjar per primera vegada a Itàlia. Al desembre, realitza una primera versió de *Porta metàl·lica i violí* per als aparadors de la botiga Gales, organitzats per Alexandre Cirici (Barcelona). Participa en l'exposició *Recent Abstract Painting* (Whitworth Art Gallery, Manchester), junt amb Karel Appel, Alberto Burri, Hans Hartung, Franz Kline, Jackson Pollock i Mark Rothko, entre d'altres. És seleccionat per a l'exposició *Pentagone* organitzada per la revista *Cimaise* a la Galerie Arnaud (París). Neix el seu fill Antoni.

Fi del Protectorat espanyol al Marroc. La renda per càpita i el salari real dels espanyols recuperen els nivells d'abans de la guerra (1935). El mes de febrer es produeixen enfrontaments a la Universitat de Madrid entre estudiants de diverses tendències. Vagues obreres del sector de la metal·lúrgia. Els ministres falangistes més radicals són substituïts per ministres tecnòcrates vinculats a l'Opus Dei.

Les tropes soviètiques envaeixen Hongria. / Nikita Khrushchev, primer secretari del Partit Comunista de l'URSS, denuncia els crims de Stalin. / Crisi de Suez: Israel, Gran Bretanya i França envaeixen Egipte. / Eisenhower és reelegit president dels Estats Units.

1957

Junt amb Michel Tapié, promou l'exposició *Art altre* (Sala Gaspar, Barcelona), que dóna a conèixer a Espanya l'obra de Karel Appel, Alberto Burri, Jean Dubuffet, Jean Fautrier, Jackson Pollock, Franz Kline i Lucio Fontana, entre d'altres. Rep el X *Premio Internazionale per la Pittura de Lissone* (Milà). A París, coneix Roland Penrose i Lee Miller. Exposada de nou a la Martha Jackson Gallery, on per primera vegada mostra les obres més recents. Exposició individual a París (Galerie Stadler), i primera exposició a Alemanya, a la recentment inaugurada Galerie Schmela (Düsseldorf). Participa en la IV Bienal de São Paulo.

Boicot ciutadà i manifestacions antifranquistes per l'augment del preu del bitllet del tramvia (Barcelona). Fets del Paranimf (Universitat de Barcelona). Al registre civil els noms només es poden inscriure en castellà. L'empresa SEAT inicia la producció del Sis-cents. Increment significatiu de l'emigració laboral cap a Europa.

Konrad Adenauer és elegit de nou canceller de l'Alemanya Occidental. / El tractat de Roma estableix la creació de la Comunitat Econòmica Europea.

1958

Participa en l'exposició *The Exploration of Form* (Arthur Tooth & Sons Ltd., Londres), el catàleg de la qual inclou un text de Lawrence Alloway. És representat amb tres pintures a l'exposició itinerant *Neue Malerei in Frankreich* que viatjarà a diverses ciutats alemanyes. En aquesta època, Tapiés serà inclòs sovint a l'anomenada "Escola de París"; sota aquesta etiqueta, participarà a l'exposició *Nouvelle École de Paris. Französische Malerei der Gegenwart* a la Kunsthalle de Mannheim. Primera exposició individual a Itàlia, a la Galleria dell'Ariete (Milà), presentada pel poeta i crític d'art Jacques Dupin, amb qui estableix una amistat ininterrompuda. En aquesta

ocasió, coneix els pintors Lucio Fontana i Emilio Scanavino, i Ugo Mulas el fotografia. Participa en la XXIX Biennale di Venezia amb quinze obres, i és guardonat amb el Premi de la UNESCO i amb el David Bright Foundation Award. Coneix Luigi Nono i Nuria Schönberg, Emilio Vedova, Will Grohmann, Alberto Burri, Shuzo Takiguchi, Yoshiaki Tono, a l'escultor basc Eduardo Chillida i al col·leccionista Giuseppe Panza di Biumo. Obté el primer premi del Carnegie Institute de Pittsburgh amb l'obra *Composició grisa* (1958); coneix Marcel Duchamp, membre del jurat del premi. Participa al Festival d'Osaka. Neix la seva filla Clara.

Espanya és admesa al Fons Monetari Internacional i al Banc Mundial.

Nikita Khruixtxov és nomenat primer ministre de l'URSS. / A la Gran Bretanya, es funda la Campanya per al Desarmament Nuclear, i s'organitza la primera marxa a Aldermaston (on es troba l'organisme governamental Atomic Weapons Research Establishment): inicis del moviment pacifista. / Charles de Gaulle és elegit president de la V República Francesa. / Alemanya esdevé país membre de la Comunitat Econòmica Europea.

1959

Viatja a Nova York amb Stadler i Tapié, amb motiu de la seva nova exposició individual a la Martha Jackson Gallery. Coneix els pintors Franz Kline, Willem de Kooning, Robert Motherwell, Hans Hoffman, Saul Steinberg i Fritz Bultmann. Es publica la monografia *Antonio Tàpies*, amb text de Michel Tapié, fotografies de Joaquim Gomis, i selecció i seqüència fotogràfica de Joan Prats. Exposicions a Munic (Galerie Van de Loo, amb Antonio Saura) i París (Galerie Stadler). Fa de jurat del *Premio Selezione Biennale di Pittura Internazionale* organitzat per la Galeria dell'Ariete a Milà, on coincideix amb Herbert Read. És seleccionat per a la II Documenta de Kassel, on presenta dues pintures matèriques, i participa en les exposicions col·lectives *4 Maler* (Kunsthalle, Berna), *15 Maler in Paris* (Kölnischer Kunstverein, Colònia), *Arte Nuova. Esposizione Internazionale di Pittura e Scultura* (Palazzo Graneri, Torí) i *European Art Today. 35 Painters and Sculptors*

(Minneapolis, Los Angeles, San Francisco, Nova York, entre d'altres). Forma part de l'exposició inaugural del nou edifici del Guggenheim Museum de Nova York. Exposicions al Städtisches Museum (Leverkusen) i a la Galerie Beyeler (Basilea). Es nega a participar a *13 peintres espagnols actuels*, Musée des Arts Décoratifs, París, produïda pel Govern espanyol.

S'implanta el Pla d'Estabilització Econòmica (i liberalització de la inversió estrangera). Eisenhower visita oficialment Espanya. Es crea ETA, organització nacionalista basca radical escindida del PNV que evolucionarà cap al terrorisme. S'inaugura el Valle de los Caídos a El Escorial (Madrid). Afer Galinsoga (Barcelona).

Triomf de la revolució cubana. Fidel Castro és proclamat primer ministre. / Les Nacions Unides aproven una Declaració dels drets de l'infant.

1960

Se celebren exposicions individuals a la Sala Gaspar (Barcelona), a la Martha Jackson Gallery (Nova York) i a la Galerie Blanche (Estocolm). Juan Eduardo Cirlot publica la monografia *Tàpies*, i la revista *Papeles de Son Armadans*, dirigida per Camilo José Cela, li dedica un número monogràfic amb col·laboracions de Giulio Carlo Argan, Umbro Apollonio, Jacques Dupin, Pierre Restany, Herbert Read i Joan Teixidor, entre molts d'altres. Participa en les exposicions col·lectives *Neue Malerei. Form, Struktur, Bedeutung* (Städtische Galerie, Munic), *New Spanish Painting and Sculpture* (The Museum of Modern Art, Nova York), i *Before Picasso, after Miró* (The Solomon R. Guggenheim Museum, Nova York). *A New Forms – New Media* (Martha Jackson Gallery, Nova York), les seves obres es mostren juntament amb les d'Arp, Burri, Calder, Chamberlain, Cornell, Dine, Dubuffet, Flavin, Johns, Kaprow, Klein, Nevelson, Oldenburg i Rauschenberg. A la 東京ビエンナ (Biennal de Tòquio) rep el Premi del Ministeri d'Assumptes Estrangers. Fa un cartell –el primer dels molts que realitzarà al llarg de la seva carrera– per anunciar la creació del Museu d'Art Contemporani de Barcelona (1960-1963), dirigit per Alexandre Cirici Pellicer. Demana a Francesc Vicens l'edició d'una antologia de textos de Michel Tapié, que

es publicarà a Barcelona. Compra un mas a Campins, al Montseny. Neix el seu fill Miquel.

Es promulga la Ley de Orden Público. Fets del Palau de la Música Catalana.

Creació de l'OPEP. / Matança de Sharpeville (Johannesburg, República de Sud-àfrica). / El Congo belga i setze països africans més obtenen la independència. / S'acaba de construir Brasília, la nova capital del Brasil, amb edificis d'Oscar Niemeyer.

1961

Viatja a Nova York amb motiu de la nova exposició a la Martha Jackson Gallery, en ocasió de la qual es publica *Tàpies. A Catalog of Paintings in America*, amb text de James J. Sweeney. Junt amb Tapié, visita el compositor Edgar Varèse, l'obra del qual admira des de fa temps. Durant aquest any, diferents museus i galeries d'Europa i Amèrica acullen exposicions de la seva obra: Gres Gallery (Washington DC), Folkwang-Museum (Essen), Galerie Stadler (París) i Museo de Bellas Artes (Buenos Aires). Participa en les exposicions col·lectives *Arte e Contemplazione* (Palazzo Grassi, Venècia) i *Paris, carrefour de la peinture 1945-1961* (Stedelijk Van Abbemuseum, Eindhoven). Realitza els decorats per a l'obra teatral de Joan Brossa *Or i sal*. A l'estiu, Hans Namuth el fotografia a Campins.

Comencen les actuacions violentes de l'organització basca ETA en desafiament al règim. Es constitueix Òmnium Cultural amb l'objectiu de ser una eina fonamental de resistència nacional i de suplència de les institucions culturals catalanes.

Es comença a construir el mur de Berlín. / John F. Kennedy és elegit president dels Estats Units. / Ruptura de relacions diplomàtiques entre els Estats Units i Cuba. / Es jutja Adolf Eichmann a Jerusalem.

1962

Primeres exposicions retrospectives dedicades a la seva obra: KestnerGesellschaft (Hannover), Solomon R. Guggenheim Museum (Nova York) i Kunsthaus Zürich (Zuric), organitzades per Werner Schmalenbach, Thomas Messer i Eduard Hüttinger, respectivament. S'adhereix al Congrés per la Pau que Bertrand Russell presideix a Moscou. Durant els mesos d'estiu s'instal·la a la ciutat suïssa de St. Gallen, on pinta un mural de grans dimensions per a la biblioteca de la Handels-Hochschule [ara és la Universitat de St. Gallen]. Realitza una obra per als damnificats del Vallès, *Dominant gris-morat*. J.E. Cirlot publica *Significación de la pintura de Tàpies..* Exposició *Modern Spanish Painting*, Tate Gallery (Londres), produïda per la Tate i el Govern espanyol. Contra la voluntat de l'artista, que es nega a participar-hi, un col·leccionista de Barcelona presta obra a l'exposició. Tàpies ho denuncia emparant-se en una llei que dona a l'artista el dret d'exposició pública de la seva obra, i guanya el cas als tribunals el 1963.

Moviment vaguista a Astúries, Catalunya i el País Basc. Neixen les primeres Comissions Obreres. Se sol·licita l'ingrés al Mercat Comú.

Algèria obté la independència. / Crisi dels míssils a Cuba. / Comença el Concili Vaticà II.

1963

Tàpies s'instal·la a la nova casa-estudi del carrer Saragossa, a Barcelona, construïda segons un projecte de J. A. Coderch. En poder disposar de més espai, comença a realitzar les obres de gran format característiques d'aquest període. Li concedeixen el Premi de l'Art Club de Providence (Rhode Island). Amb Joan Brossa publica *El pa a la barca*, llibre de bibliòfil per al qual realitza vint-i-cinc litografies-collage. Primera exposició individual a la Galerie Im Erker, amb la qual estableix una llarga relació professional i en la qual coincidirà sovint amb Eugène Ionesco, Friedrich Dürrenmat i Hans Hartung, entre d'altres. Exposicions individuals

a Nova York (Martha Jackson Gallery), Torí (Galerie Notizie) i París (Galerie Berggruen). Al maig, signa una petició al govern sobre la plenitud de drets de la llengua catalana. A l'octubre, signa un manifest contra la tortura i a favor d'una investigació sobre la repressió contra el moviment reivindicatiu dels miners asturians.

Espanya i els Estats Units renoven per cinc anys més la continuïtat dels acords de defensa mútua i cooperació econòmica. Espanya s'incorpora al GATT. Afusellament de Julián Grimau, dirigent comunista espanyol, malgrat les protestes internacionals (Madrid). Escorcoll i suspensió de les activitats d'Òmnium Cultural, i clausura de la seva seu per part del govern franquista. No serà definitivament autoritzada fins al 1967. Mentrestant, continua la seva tasca de forma clandestina.

Assassinen el president John F. Kennedy. El succeeix el vicepresident Lyndon B. Johnson. Té lloc la Marxa sobre Washington per la Feina i la Llibertat per defensar els drets civils i econòmics dels afroamericans; Martin Luther King pronuncia el discurs "Tinc un somni". / La Unió Soviètica, la Gran Bretanya i els Estats Units signen el Tractat de prohibició parcial d'assaigs nuclears.

Material gràfic per a la premsa

S'accedeix a l'apartat de premsa del web de la Fundació Antoni Tàpies mitjançant el menú que es troba al marge superior de la pantalla, sota el logotip de la Fundació, a la secció 'Museu i Biblioteca'. S'hi inclou el dossier de premsa i les imatges per a la premsa.

FUNDACIÓ ANTONI TÀPIES 30 ANYS

Patrocinis i col·laboracions

Patrocinadors institucionals

Col·laboradors

